

TYDZIEŃ Z GAZETĄ

www.wyborcza.pl/dodatki

w poniedziałek
Stalingrad

Film dokumentalny.
Autentyczne zdjęcia,
relacje ofiar, losy żołnierzy
Odcinek 3. „Zagłada”

Cena „Gazety” z płytą DVD 5,99 zł, w tym VAT

w czwartek
Lepsze życie

Poradnik psychologiczny.
Zeszyt 5.
„Jak dobrze się kłócić”
w prezencie

w piątek
Kino na zimę!

Nowa kolekcja filmowa.

Film na DVD
„Zakazany owoc”

Cena „Gazety” z płytą DVD 7,99 zł, w tym VAT

27683763

CENTRUM DZWONI ROZPOCZĘŁO DZIAŁALNOŚĆ

WYSTARCZY IM POKAZAĆ ICH MOCNE STRONY

Dzięki projektowi realizowanemu przez jarosławskie koło Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym coraz więcej niepełnosprawnych będzie pracować

ANNA GORCZYCA

Pani Danuta z Radymna pracuje jako pomoc kuchenna. Wcześniej sprzątała w klubie muzycznym i w spółdzielni inwalidów, ale dopiero dzięki pracy w gastronomii stała się bardziej pewna siebie i bardziej samodzielna. 26-letni Łukasz jest kurierem, roznosi dokumenty i korespondencję. Mówi, że teraz ma w życiu cel, ma własne pieniądze, stał się bardziej samodzielnym. Te opowieści nie byłyby niczym nadzwyczajnym, gdyby ich bohaterami nie były osoby niepełnosprawne intelektualnie. - W naszym kraju ciągle pokutuje opinia, że tacy ludzie nie są w stanie sprostać obowiązkom na otwartym rynku pracy. Próbuje pokazać, że tak nie jest. Wystarczy pokazać im samym ich mocne strony, znaleźć miejsce pracy i pomagać w jej wykonywaniu - mówi Mariusz Mituś, przewodniczący zarządu koła PSOUU. I podaje przykład z Irlandii: - Niepełnosprawny intelektualnie mężczyzna miał taki tik, że kręcił się dookoła siebie i co jakiś czas, zmienając, wydawał głośne okrzyki. Jak dla takiego człowieka znaleźć pracę? Ludzie, którzy zajmowali się projektem pracy wspomaganej, znaleźli. W meksykańskiej knajpce w Dublinie na środku sali stał kociol z sosem podawanym do wszystkich potraw, a obok kotła nasz bohater ubrany w meksykański strój, mieszający ten sos i wydający te swoje okrzyki. To było znakomite miejsce dla niego.

Jarosławskie stowarzyszenie 2,5 roku temu zaczęło realizację pilotażowego projektu. Pracę znalazło 15 osób. Układają towar w hurtowniach, ustawiają wózki w hipermarkiecie, jedna kroi i pakuje chleb w piekarni. - Teraz rozszerzamy projekt na teren powiatów jarosławski

FRANISZEK MAZUR

W publicznej prezentacji projektu wzięli udział m.in. 26-letni Łukasz (pierwszy z lewej), który pracuje jako kurier, i Artur Barciś (trzeci z lewej), który niedawno grał niepełnosprawnego intelektualnie Janka w serialu „Doręczyciel”

go i rzeszowskiego. Uruchomiliśmy dwa Centra Doradztwa Zawodowego i Wspierania Osób Niepełnosprawnych Intelektualnie (DZWONI) w Rzeszowie i Jarosławiu. Kończymy nabór do I etapu projektu - dodaje Mituś.

Osoby zakwalifikowane do projektu będą mieć indywidualne konsultacje z doradcą zawodowym i psychologiem, a potem pod okiem trenera będą przygotowywać się do wykonywania pracy. - Trenerzy będą odgrywać bardzo dużą rolę. Ich zadaniem będzie znalezienie miejsca pracy dla podopiecznego. Potem przez jakiś czas trener będzie wykonywał pracę osoby niepełnosprawnej, poznawał środowisko, w jakim ta osoba będzie pracowa-

wać. Kolejny etap to nauczenie czynności na stanowisku pracy. Przez jakiś czas trener będzie wykonywał 90 proc. pracy, a potem stopniowo coraz więcej tych czynności będzie wykonywał niepełnosprawny - mówi Mituś. Stowarzyszenie zatrudniło dziewięciu trenerów, którzy będą opłacani ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. W razie potrzeby będą służyć pomocą swoim podopiecznym także wtedy, gdy ci staną się już samodzielnymi w pracy.

Gdzie mogą pracować osoby niepełnosprawne intelektualnie? Jak wynika z dotychczasowych doświadczeń jarosławskiego stowarzyszenia, mogą np. sprzątać, gotować, obsługiwać imprezy, zajmować się produkcją. - Świet-

nie nam się współpracuje np. z McDonald's. W tej firmie praca na każdym stanowisku opisana jest określonymi procedurami. Nasi trenerzy będą mieć ułatwione zadanie, nauczenie podopiecznego wykonywania pewnych czynności nie będzie problemem - stwierdza Mituś.

W pierwszym roku działania projektu ma zostać przyjętych około 100 osób. Prawdopodobnie nie wszyscy znajdą od razu pracę, ale udział w programie może przydać im się w przyszłości. - Przełamanie pewnych stereotypów potrwa lata, ale od czegoś trzeba zacząć - dodaje przewodniczący koła.

anna.gorczyca@rzeszow.agora.pl

Poszukiwane wyjątkowe kobiety z Podkarpacia

● Rzeszowskie Stowarzyszenie na rzecz Kobiet „Victoria” już po raz czwarty organizuje w naszym województwie konkurs „Akcja Akcja”. Nagradzane są w nim kobiety działające na rzecz lokalnych społeczności. „Akcja Akcja” to ogólnopolska kampania wyróżniająca kobiety aktywne, krzewiące tolerancję, umacniające lokalne wspólnoty i budujące pozytywny wizerunek publicznego zaangażowania kobiet. W realizowanym w ramach niej konkursie o tytuł Niezwykłej Polki starać się mogą panie w każdym wieku, które są liderkami w swoich środowiskach. Zgodnie z ideą konkursu nie jest ważne, czy działają w sformalizowanej organizacji, czy też udzielały się jedynie na rzecz kobiet.

Akcja promuje i nagradza kobiety, które w sposób wyjątkowy udzielały się na rzecz innych osób i swojego otoczenia.

Kandydatki powinny więc promować otwartość i tolerancję, działać w sposób innowacyjny, możliwy do powtórzenia w innych środowiskach oraz inspirować i angażować do działania innych.

Kandydatki do konkursu można zgłaszać do końca grudnia listownie (Stowarzyszenie na rzecz Kobiet „Victoria”, ul. 3 Maja 26, 35-030 Rzeszów) lub mailowo (victoria@wp.pl), wypełniając formularz zgłoszeniowy. Należy w nim krótko opisać, dlaczego zgłaszana osoba zasługuje na zwycięstwo w konkursie „Akcja Akcja” oraz tytuł Niezwykłej Polki 2009. Szczegóły na www.victoria.livenet.pl.

Obrazy komisji konkursowej odbędą się na przełomie stycznia i lutego 2010 r. Uroczysty finał konkursu „Akcja Akcja” zaplanowano na kwiecień.

Podczas uroczystości w parku przy placu Ofiar Getta w Rzeszowie odbędzie się symboliczne zasadzenie drzewa akacji przez finalistki konkursu oraz spotkanie ze zgłoszonymi do konkursu kobietami. Swoją akcją ma tam już m.in. Joanna Szurlej z Leska, dyrektorka ośrodka SOS „Wsparcie”, oraz szefowa Stowarzyszenia Kobiet Bieszczadzki „Nasza Szansa”.

LUCYNA SZURA

ZAPOWIEDZI

**SOBOTA
Cymbalistów mamy wielu**

● Wojewódzki Dom Kultury zaprasza do klubu Bohema na XXVIII Spotkanie Cymbalistów, na którym zaprezentuje się około 30 muzykujących artystów. Formuła spotkań, polegająca na udziale w nich muzyków - mistrzów oraz ich uczniów, jest najbardziej naturalną formą międzypokoleniowego przekazywania tradycji gry na tym instrumencie. W przesłuchaniach konkursowych

w roku 2008 wzięło udział 21 cymbalistów z województwa podkarpackiego, a odkryciem ubiegłorocznej edycji był kilkulatni Szymon Tadla ze Szklara, uczeń swojego ojca Stanisława Tadli. Początek o godz. 10.

Święty Mikołaj dla dwóch tysięcy dzieci

● Caritas diecezji rzeszowskiej organizuje w hali na Podpromiu spotkanie ze św. Mikołajem dla dwóch tysięcy dzieci z Rzeszowa - podopiecznych MOPs-u, dzieci ze stowarzyszeń niepełnosprawnych, kilku domów dziecka i placówek specjalistycznych regionu oraz 400 dzieci z terenów dotknię-

tych powodzią. Artyści i Szkolne Koło Caritas z II LO zaprezentują ilościowy program. Początek o godz. 12.

Paranienormalni w Walterze

● Twórcy niezapomnianej Mariolki Krejzolkki, czyli kabaret Paranienormalni, wystąpią o godz. 20 w rzeszowskiej hali Walter.

„Za szafą”

● Spektakl „Za szafą” teatru Przedmieście z Łańcuta zaprezentowany zostanie o godz. 18 w Pivnicy Kultural-

nej YES w Rzeszowie. Sztuką jest efektem współpracy polsko-francuskiej między łańcutkim teatrem a ośrodkiem teatralnym Creare w Grenoble.

**NIEDZIELA
Ręczna robota**

● W godz. 11-16 w sali wystawowej rzeszowskiego WDK-u odbędzie się Świąteczny Kiermasz Rękodzieła Artystycznego. Prezentowane będą wyroby w różnych kategoriach, m.in.: plastyka obrzędowa, stroiki świąteczne, ozdoby choinkowe, stolarstwo artystyczne, hafty, koronki, ludołwa ludowa, wikliniarstwo, witraże, malarstwo, biżuteria, bibułkarstwo i inne.

**SOBOTA/NIEDZIELA
Przyjdź potańczyć**

● W Rzeszowie swoje podwoje otwiera szkoła tańca Lilla House. Atrakcją weekendowych dni otwartych będą bezpłatne zajęcia w kilkunastu technikach tanecznych: hip-hop, break dance, bollywood, wideopole dance, street dance, new style, dancehall, house, modern jazz, lyrical jazz, Broadway jazz, ludystry, latin solo, disco, będzie też taniec współczesny, klasyczny oraz towarzyski. Zajęcia odbywać się będą w siedzibie szkoły przy ul. Rejtana 36 (budynek Conres, I piętro), w sobotę od godz. 11, w niedzielę od godz. 12.05. ● LUCY